

Плотнікова М. В. Про підходи до визначення предмету адміністративного права / М. В. Плотнікова // Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції : Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 травня 2017 р.) / Сумська філія ХНУВС. – Суми, 2017 – С. 101–102.

М. В. ПЛОТНІКОВА
*Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету*

ПРО ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Визначення предмета галузі права дозволяє краще пізнати конкретні суспільні відносини та запропонувати такі прийоми і способи їх правового регулювання, які відповідають суспільній формації на конкретному історичному етапі розвитку суспільства.

Зміст суспільних відносин, що складають предмет адміністративного права, науковцями визначається через одну з основних категорій адміністративного права, а саме: державне управління, публічна адміністрація, владно-розпорядча діяльність, яка спрямована на реалізацію прав громадян, або через перелічування видів правовідносин, які опосередковують різні типи діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Формування таких різних підходів обумовлюється історичним розвитком, впливом європейського адміністративного права, типами праворозуміння, змістом тих основних завдань, які дослідники ставлять перед адміністративним правом. Більшість таких підходів не суперечать один одному.

Набуває поширення застосування антропоцентричного підходу, який основний зміст адміністративних правовідносин та завдання адміністративного права вбачає в реалізації прав і свобод людини. Однак, на наш погляд, це не вбачається доцільним. Так, кожна окрема людина має свою систему цінностей, прагнень і, відповідно, інтересів, однак не інтерес окремого індивіда є рушійною силою в суспільстві, а їх сукупність. Відповідно, держава, реалізуючи владу, прагне задовольнити не інтерес кожного окремого індивіда, а всього суспільства. Тому ключовим для характеристики адміністративних відносин повинно стати не те, що в цих відносинах бере участь людина, яка прагне реалізувати свої права, а те, що в них бере участь представник держави, який наділений владними повноваженнями і основним завданням якого є забезпечення публічних інтересів. За умови демократичного способу формування органів державної влади публічні інтереси не будуть підмінюватися інтересами окремих правлячих груп.

Характеристика же суб'єкта який реалізує державну владу у відносинах з приватними особами може здійснюватися як через аналіз цієї діяльності (тоді центральною категорією для пізнання адміністративного права стає державне управління) або через аналіз властивостей суб'єкта, який реалізує цю владу. В

другому випадку рівнозначними, на наш погляд, є спроби визначити предмет адміністративного права як через реалізацію суб'єктами, наділеними владними повноваженнями, юридично закріплених владних повноважень (тоді центральними категоріями є суб'єкти владних повноважень та типи реалізації владних повноважень), так і діяльність публічної адміністрації. Останній підхід, на нашу думку, найбільш точно дасть змогу відмежувати адміністративно-правові відносини від інших видів правовідносин, тому що саме категорія «публічна адміністрація» формує уявлення про те, що в адміністративних правовідносинах реалізується публічний інтерес, який і визначає основні принципи її діяльності.